

ПРОЄКТ

**Програма
економічного і соціального розвитку
Нижньотеплівської сільської територіальної громади
Щастинського району
Луганської області
на 2024-2027 роки**

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	3
1. Аналіз економічного і соціального розвитку	5
1.1. Географічне розташування	5
1.2. Демографічна ситуація, ринок праці	6
1.3. Мережа закладів освіти	7
1.4. Фізична культура і спорт	10
1.5. Культура	11
1.6. Охорона здоров'я	12
1.7. Соціальне забезпечення	13
1.8. Цивільний захист	16
1.9. Охорона навколишнього середовища	19
1.10. Житлово-комунальна інфраструктура	22
1.11. Транспортна інфраструктура	24
1.12. Динаміка та особливості соціально-економічного розвитку сільськогосподарського виробництва	25
2. Мета, завдання та заходи економічного і соціального розвитку	26
3. Джерела фінансування Програми економічного і соціального розвитку на 2024-2027 роки	32
3.1. Джерела формування бюджету	32
3.2. Видатки бюджету Нижньотеплівської сільської територіальної громади	34
Додаток 1. Основні показники економічного і соціального розвитку Нижньотеплівської сільської територіальної громади 2024-2027 років	
Додаток 2. Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми економічного і соціального розвитку Нижньотеплівської сільської військової адміністрації на 2024-2027 рік	
Додаток 3. Перелік програм соціально – економічного розвитку Нижньотеплівської територіальної громади	

ВСТУП

Програма соціально-економічного і культурного розвитку Нижньотеплівської сільської територіальної громади на 2024-2027 роки (далі – Програма) розроблена спеціалістами Нижньотеплівської сільської військової адміністрації Щастинського району Луганської області (далі – Військова адміністрація) на підставі матеріалів, отриманих від структурних підрозділів і відділів Військової адміністрації Нижньотеплівської сільської територіальної громади Щастинського району Луганської області (далі – Громада).

Законодавчою основою для розроблення Програми є Закони України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про військові адміністрації», постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» (із змінами), Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки».

Програма соціально-економічного і культурного розвитку Нижньотеплівської сільської територіальної громади розроблена відповідно до:

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;

Закону України від 05.02.2015 № 156-VIII «Про засади державної регіональної політики» (із змінами);

Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» (зі змінами);

Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженої розпорядженням керівника Луганської обласної військово-цивільної адміністрації 26.03.2020 № 246;

Стратегії соціально-економічного розвитку Нижньотеплівської сільської територіальної громади на період до 2027 року.

Враховуючи умови воєнного стану в Україні, Програма базується на аналізі основних показників і тенденцій соціально-економічного і культурного розвитку громади у 2021-2023 роках з урахуванням потреб, можливостей та особливостей місцевого розвитку. Враховано можливі виклики, пов'язані з повномасштабним вторгненням російської федерації, визначено мету, напрями та заходи економічного, соціального і культурного розвитку та відновлення громади на 2024-2027 роки. У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупинили оприлюднення більшості статистичної інформації, тому аналіз соціально-економічного становища здійснено на основі наявних оперативних даних.

24.02.2022 року російська федерація почала повномасштабну військову агресію проти України. Територія Громади тимчасово окупована збройними формуваннями російської федерації. У Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України 22.12.2022 № 309, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.12.2022 за № 1668/39004, містяться відомості про окупацію території Громади з 24.02.2022 року. На території Громади вимкнено мережі українських операторів мобільного зв'язку та всі види інтернет зв'язку, що практично унеможливорює збір інформації та моніторинг стану окупованої території. Указом Президента України «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області» від 23.09.2022 № 665/2022 утворено Військову адміністрацію. Нижньотеплівська сільська військово-цивільна адміністрація припинила свої повноваження, та утворено Нижньотеплівську сільську військову адміністрацію Щастинського району Луганської області. Відомості про Військову адміністрацію внесені 29.09.2022 року до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та проведено державну реєстрацію створення юридичної особи. Тимчасове місцезнаходження Військової адміністрації є м. Коломия Івано-Франківської області. Вжиті всі заходи для повноцінної роботи та виконання повноважень.

Програма спрямована на ефективне виконання повноважень Військовою адміністрацією в умовах тимчасової окупації території Громади, підтримку внутрішньо-переміщених осіб (далі – ВПО), подолання наслідків бойових дій та

наслідків окупації на території населених пунктів Громади, створення умов для відновлення економічного зростання, залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій.

Фінансування передбачених Програмою заходів буде здійснюватися за рахунок коштів державного та місцевого бюджету, міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством, що спрямовуються на вирішення нагальних проблем Громади.

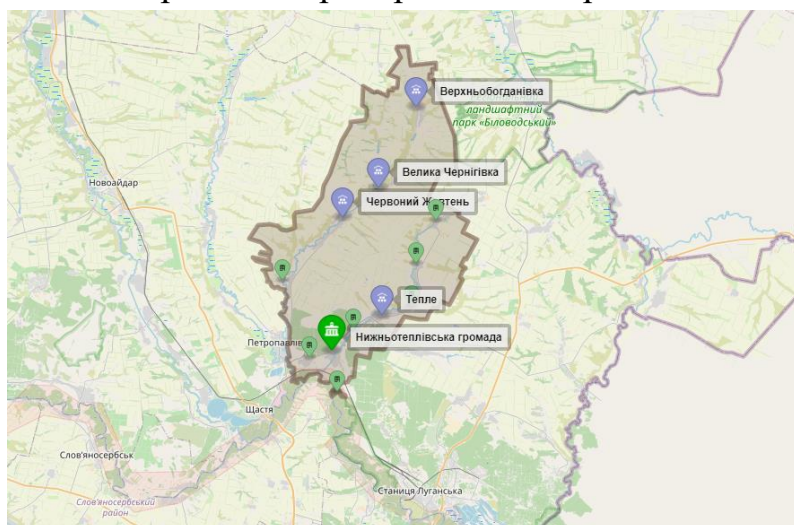
1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НИЖНЬОТЕПЛІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1.1 Географічне розташування

Нижньотеплівська Громада утворена у липні 2018 року, відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» внаслідок об'єднання Нижньотеплівської та Теплівської сільських рад, з центром в селі Нижнотепле. Нижнотепле знаходиться на лівобережжі річки Сіверський Донець та на його притоці річки Тепла, за 60 км від міста Луганськ та за 7 км від залізничної станції Городній (м. Щастя).

У 2020 році до складу громади були включені території Великочернігівської сільської ради та Сотенської сільської ради Станично-Луганського району. В результаті об'єднання до складу увійшли населені пункти: села Артема, Велика Чернігівка, Верхній Мінченок, Верхньобогданівка, Крепи, Михайлівка, Нижній Мінченок, Нижнотепле, Піщане, Середнотепле, Сотенне, Тепле.

Громада межує зі Станично-Луганською, Широкинською, Шастинською та Новоайдарською територіальними громадами.

Територія Громади складає 491,29 км². По території протікають річки Тепла та Ковсуг.

Клімат на території громади континентальний помірний, з жарким літом і вітряною, холодною зимою. Середня температура липня становить 21,8°C, можливі періоди спеки до 38-40°C; зимою середня температура січня від -6°C, можливі морози до -30°C. Наприкінці весни часті суховії. Опадів за рік від 400 до 550 мм. Серед несприятливих кліматичних явищ, слід виділити зимову відлигу, ожеледицю, промерзання ґрунту, весняні заморожування, сухі східні вітри, град.

Стан навколишнього природного середовища Громади можна охарактеризувати, як задовільний. На території відсутні підприємства важкої промисловості.

1.2 Демографічна ситуація

Загальна чисельність населення по населених пунктах, що увійшли до складу громади, на 01.01.2022 складала 7201: жінки - 4021, чоловіки - 3180

№ з/п	Найменування населеного пункту	Кількість населення* (станом на 01.01.2022)
1	с.Нижньотепле	1978
2	с.Піщане	17
3	с.Середньотепле	12
4	с.Тепле	900
5	с.Нижній Мінченко	221
6	с.Верхній Мінченко	201
7	с.Крепів	156
8	с.Сотенне	879
9	с.Велика Чернігівка	1463
10	с.Михайлівка	188
11	с.Верхньобогданівка	504
12	с.Артема	685
	РАЗОМ	7201

*за даними Головного управління статистики у Луганській області

З 24.02.2022 територія Нижньотеплівської сільської територіальної громади знаходиться під тимчасовою окупацією російської федерації.

Наразі економічна ситуація, спричинена військовою агресією російської федерації та окупацією населених пунктів Громади, призвела до зниження економічної активності населення на території. З урахуванням невеликої кількості внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО), населення громади майже

не зменшилось (станом на 01.01.2024, а саме 139 що складає 2,6 % від загальної чисельності).

Окупація Громади була швидкою, територія майже не постраждала та є відносно безпечною, що дозволило приймати осіб із населених пунктів, які безпосередньо розташовані в районі проведення бойових дій. Детальну інформацію щодо населення, яке залишається на тимчасово окупованій території можливо буде проаналізувати тільки після деокупації Громади.

У зв'язку з тим, що на території Громади не було активних бойових дій, цивільна інфраструктура залишилася майже не пошкодженою, більшість працездатного населення залишилась на тимчасово окупованій території, що спричинило кадровий голод серед працівників підприємств/установ Громади на підконтрольній Україні території.

Умови воєнного часу зумовили нові виклики, що постали перед Нижньотеплівською громадою. Програма орієнтована, в першу чергу, на подолання наслідків окупації території громади. Слід зазначити, що однією з економічних проблем в умовах воєнного сьогодення є тенденція до значного зменшення обсягів вільних фінансових ресурсів та недостатній рівень внутрішніх заощаджень, у зв'язку зі збільшенням фінансування витрат на Збройні Сили України, в руках яких сьогодні знаходиться доля нашої держави.

Така ситуація призводить до обмеження можливостей для динамічного розвитку економіки виключно на основі внутрішніх інвестиційних ресурсів. Таким чином, залучення більшого обсягу відновлення інвестицій, міжнародної матеріально-технічної допомоги в громаду є пріоритетним напрямком для забезпечення розвитку Нижньотеплівської сільської територіальної громади, як в період дії воєнного стану так і в період післявоєнного.

1.3. Мережа закладів освіти

Дошкільна освіта

На території громади до початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України функціонувало 2 дошкільних навчальних заклади: КЗ «Дошкільний навчальний заклад «Ромашка»(Нижньотепле) та КЗ «Дошкільний навчальний заклад «Дзвіночок» (Велика Чернігівка) та 2 дошкільних підрозділи (Сотенський та Теплівський).

№ з/п	Назва закладу	Адреса
1	КЗ Нижньотеплівський заклад дошкільної	с. Нижньотепле вул. Дружби, 11

	освіти ясла-садок «Ромашка»	
2	КЗ Великочернігівський заклад дошкільної освіти ясла-садок «Дзвіночок»	с. Велика Чернігівка вул. Родіонова, 58а
3	Сотенський ліцей дошкільний підрозділ	с. Сотенне, вул. Центральна, буд. 1в
4	Теплівський ліцей дошкільний підрозділ	с. Тепле, вул. Миру, буд. 45

77 дітей дошкільного віку Громади відвідували ЗДО, загальна кількість педагогічних працівників та обслуговуючого персоналу – 41 особа

Загальна середня освіта

На початку 2022 року функціонувало 4 заклади повної загальної середньої освіти. З них «Нижньотеплівський ліцей», КЗ «Теплівський ліцей», КЗ Великочернігівський ліцей та КЗ «Сотенський ліцей». Середня наповнюваність учнів у класах закладів загальної середньої освіти Нижньотеплівської територіальної громади становила 34 %.

№ з/п	Назва навчального закладу	Місце розташування
1	Нижньотеплівський ліцей	с. Нижньотепле, вул. Центральна, буд.1
2	Теплівський ліцей	с. Тепле, вул. Миру, буд. 45
3	Сотенський ліцей	с. Сотенне, вул. Центральна, буд. 1в
4	Великочернігівський ліцей	с. Великачернігівка, вул. Робоча, буд. 6а

До початку бойових дій та окупації загальна кількість учнів Громади складала 453 учнів, загальна кількість педагогічних працівників та обслуговуючого персоналу – 141 особа.

Організація підвезення учнів та вчителів здійснювалася 4 шкільними автобусами. Було розроблено та затверджено маршрути слідування шкільних автобусів до закладів загальної середньої освіти.

В зв'язку з оптимізацією мережі навчальних закладів було прийнято рішення про припинення (реорганізації шляхом приєднання) навчального закладу (Комунальний заклад «Верхньобогданівський НВК») з причини недостатньої кількості учнів. Учні закладу продовжували здобувати освіту в комунальному закладі «Великочернігівський ліцей Нижньотеплівської сільської територіальної громади Щастинського району Луганської області», підвіз учнів здійснював шкільний автобус.

Відділ освіти, культури, молоді та спорту та керівники закладів освіти забезпечували координацію процесу організації харчування, контроль за харчовими нормами і якістю продукції, організацію харчування учнів, в тому числі дітей пільгових категорій, відповідно до вимог чинного законодавства України. Безоплатним гарячим харчуванням були забезпечені учні 1-4 класів, вихованці ЗДО та діти пільгових категорій.

Також, було здійснено лабораторні дослідження води та продуктів харчування на відповідність Державним стандартам. Головним управлінням

Держпродспоживслужби України проведені перевірки закладів освіти з метою недопущення погіршення умов харчування та посилення контролю за організацією харчування здобувачів освіти. Працівники закладів освіти, які відповідають за організацію харчування, пройшли навчання для впровадження у своїй роботі системи НАССП.

Особлива увага приділялася забезпеченню вимог ДСНС щодо закладів освіти громади, оскільки безпека та відповідальність за життя та здоров'я здобувачів освіти та працівників навчальних закладів є пріоритетним напрямком.

Активно впроваджувалася реформа «Нова українська школа» для закладів загальної середньої освіти. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року має на меті створення, зокрема, сучасного освітнього середовища, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, вчителів і батьків.

Особлива увага приділялася удосконаленню професійної підготовки педагогічних працівників закладів освіти Громади. Одним із провідних аспектів у роботі із забезпечення високого методичного й професійного рівня діяльності педагогічного колективу є підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Реалізація цієї мети відбувалась шляхом курсової підготовки на базі Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Основні проблеми:

заклади освіти залишилися на окупованій території;
недостатня кількість учнів для повноцінного укомплектування класів
низька забезпеченість матеріально-технічними засобами для навчання (ноутбуків, планшетів, підручників тощо);

Основні завдання:

створити Відділ освіти;
сприяння забезпеченню засобами для навчання (ноутбуків, планшетів, підручників тощо);
сприяння укомплектуванню класів для організації повноцінного освітнього процесу ;
організація належної психоемоційної підтримки усіх учасників освітнього процесу;
створення чи відновлення можливостей для позашкільної діяльності (гуртки, секції тощо);

забезпечення закладу освіти належною кількістю педагогічних кадрів, забезпечення організованого підвозу дітей та працівників закладу;

налагодження контакту з батьками для організації оптимального освітнього процесу в умовах, що склалися ;

відновлення втрачених документів;

належна комунікація з органами управління освітою.

Очікуваний результат:

підвищення якості надання освітніх послуг з урахуванням демографічної ситуації відповідно до вимог суспільства, стану соціально-економічного розвитку, запитів громадян і потреб держави та громади;

забезпечення здобувачів освіти матеріально-технічними засобами для навчання;

відновлення будівель та інших інфраструктурних об'єктів закладів освіти;

забезпечення функціонування й розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти;

реалізація конституційного права дитини на оздоровлення та відпочинок, забезпечення державних гарантій щодо доступності та якості відповідних послуг;

охоплення дітей сіл громади гуртковою роботою;

підтримка творчої праці педагогів.

1.4. Фізична культура і спорт

Фізична культура і спорт є важливою складовою частиною виховного процесу дітей, підлітків, молоді і відіграють значну роль у зміцненні здоров'я, підвищенні фізичних і функціональних можливостей організму людини, забезпеченні здорового дозвілля, збереженні тривалості активного життя дорослого населення.

До періоду окупації території громади, підтримці та розвитку фізичної культури і спорту приділялася значна увага.

На території громади працювали 2 стадіони (Сотенне, Тепле), 4 дитячі та 4 спортивні майданчики (Нижнестепле, Велика Чернігівка, Тепле), Сотенська дитячо-юнацька спортивна школа, вихованці якої мали можливість брати участь в обласних та всеукраїнських змаганнях.

Основні проблеми:

незадовільний стан стадіонів та дитячих майданчиків;

відсутність кваліфікованих тренерів;

незадовільний стан матеріально-технічної спортивної бази.

Основні завдання:

проведення капітальних ремонтів спортивних залів;
 створення умов для розвитку фізичної культури і спорту;
 підготовка спортсменів;
 покращення матеріально-технічної спортивної бази, облаштування та підтримка спортивних об'єктів;
 пропагування здорового способу життя і занять фізичною культурою та спортом серед населення;
 забезпечення кваліфікованими кадрами для підготовки майбутніх спортсменів.

Очікуваний результат:

створення сприятливих умов для забезпечення жителів громади до зайняття фізичною культурою і спортом;
 задоволення потреб в оздоровчих послугах за місцем проживання та у місцях масового відпочинку;
 популяризації здорового способу життя.

1.5. Культура

На сьогодні позитивне представлення громади за допомогою культурно-мистецьких заходів є дуже важливим. Культура впливає на формування іміджу, налагодження глобальних комунікацій, зміцнення національної ідентичності, просування системи демократичних цінностей тощо.

Робота закладів культури до окупації була спрямована на збереження і розвиток української національної культури, активізації діяльності закладів культури, шляхом збереження існуючої мережі і посилення їх ролі в розгортанні процесів національно-культурного відродження, поліпшення матеріально-технічної бази. Мережа культурних закладів є оптимальною і при умові повноцінного функціонування спроможна забезпечити потреби населення громади у культурному обслуговуванні.

На території громади в селі Нижньотепле було створено КЗ «Центр культури, дозвілля, туризму і спорту Нижньотеплівської сільської територіальної громади» до якого входило 4 будинка культури (Верхньобогданівський, Великочернігівський, Сотенський, Теплівський) та 4 сільських клуби (Нижній Мінченюк, Верхній Мінченюк, Крепи, Михайлівка) .

Бібліотечно-інформаційне обслуговування населення громади здійснювалося, 8 бібліотеками (Верхньобогданівка, Великочернігівка, Сотенне, Тепле, Нижньотепле, Нижній Мінченюк, Верхній Мінченюк, Михайлівка). Більшість бібліотек в сільській місцевості потребують капітального ремонту та модернізації матеріально-технічної бази.

На території громади діяв «Великочернігівський краєзнавчий музей». За час його існування збільшено загальний музейний фонд, накопичено досвід популяризації національно-культурної та природної спадщини, застосовуючи при цьому інновації у музейній практиці.

Наразі всі заклади освіти та культури Громади залишилися на тимчасово окупованій території. Робота протягом 2023 року була направлена на збір та відновлення інформації в цієї галузі. Проведено збір інформації щодо трудових відносин з працівниками культури, моніторинг їх місця перебування.

Основні проблеми:

більшість бібліотек в сільській місцевості потребують капітального ремонту та модернізації матеріально-технічної бази;

зклади культури потребують проведення капітальних ремонтів, постійного оновлення сценічних костюмів, придбання музичних інструментів, тематичного оформлення сцени, спеціальних меблів тощо.

Основні завдання:

обстеження та, за потреби, відновлення, ремонт закладів культури та дозвілля; відновлення бібліотечних фондів;

модернізація матеріально-технічної бази та інформатизація закладів культури;

збереження, розвиток та вивчення національної культурної спадщини, традицій;

відновлення роботи відділу освіти, культури, молоді та спорту на підконтрольній Україні території.

Очікуваний результат:

збереження і розвиток української національної культури;

розвиток мистецтва та самодіяльної народної творчості;

посилення ролі закладів культури в розгортанні процесів національно-культурного відродження, задоволення культурних потреб широких верств населення.

підтримка творчих ініціатив в реалізації талантів, мистецьких ідей, задумів, організації фестивалів, конкурсів, свят.

1.6. Охорона здоров'я

Медичні послуги первинного рівня мешканцям громади здійснювали 2 амбулаторії (Великочернігівська, Нижньотеплівська) та 6 фельдшерських пунктів Нижньотеплівської сільської територіальної громади, які входили до складу КНП «Щастинська міська лікарня». У 2021 році у селі Велика Чернігівка відкрилася новозбудована амбулаторія загальної практики сімейної

медицини, в якій надавав допомогу населенню один лікар, 3 медичні сестри, 1 лаборант. Амбулаторія була оснащена сучасним медичним обладнанням, необхідним для надання першої допомоги: електрокардіографом, ком'ютерами та холодильником для зберігання медичних препаратів, комп'ютерами та медичними шафами.

Найближчи медичні заклади: КНП «Щастинська міська лікарня» м. Щастя, філія «Петрівська Лікарня» Щастинського району в смт. Петрівка. Найближче пологове відділення - КУ «Сєвєродонецька міська багатопрофільна лікарня» в м. Сєвєродонецьк. Незадовільний стан доріг між населеними пунктами збільшує час очікування швидкої допомоги.

На території громади здійснювали свою діяльність 3 аптечних пункти (с. Велика Чернігівка, с. Сотенне, с. Нижньотепле), які частково забезпечували мешканців громади ліками першої необхідності.

Основні проблеми:

відсутність вторинної (спеціалізована) медичної допомоги;
незадовільний стан доріг між населеними пунктами

Основні завдання:

підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості;

капітальний ремонт сільських амбулаторій
придбання сучасного медичного обладнання.

Очікуваний результат:

створення умов для ефективного та доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

1.7. Соціальне забезпечення

Сектор соціального захисту населення

Одним із пріоритетних напрямків соціальної політики є підвищення ефективності програм соціального захисту населення громади і перш за все, кожної окремої людини. На сучасному етапі розвитку українського суспільства особливого значення набувають завдання підвищення добробуту населення, заохочення його прагнення до соціального прогресу з метою наближення рівня життя в країні до європейських стандартів. Вирішення цих питань неможливе без реалізації програм соціальної підтримки населення.

Повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України стало викликом для всіх сфер – не винятком стала і соціальна, яка опікується вразливими, малозахищеними та незахищеними категоріями населення.

Сектор соціального захисту населення створений розпорядженням Начальника сільської військової адміністрації від 03.07.2023 р. № 27-од.

Під час роботи відновлено доступ до Єдиної інформаційної системи соціальної сфери та ПК «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада».

В умовах воєнного стану Сектору надає послуги з соціальної підтримки населенню та забезпечує реалізацію державної соціальної політики в частині захисту найуразливіших верств населення.

З метою підтримки сімей з дітьми в умовах воєнного часу здійснюється соціальний захист найбільш вразливих категорій населення: малозабезпечених сімей, багатодітних матерів, інвалідів з дитинства та дітей-інвалідів, членів сімей загиблих (померлих) постійно надається соціально-правова допомога родинам, які опинилися у складних життєвих обставинах (інформування, консультування, психологічна підтримка, освітня допомога та вирішення кризових питань).

Спеціалісти на постійній основі з'ясовують нагальні потреби ВПО, які зареєстровані на території України, консультують та надають інформацію щодо місць отримання гуманітарної, правової чи медичної допомоги.

Основні проблеми:

низький рівень зайнятості та життя населення;
відсутність кваліфікованих кадрів для відповідної роботи;

Основні завдання:

забезпечення реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення на рівні громади в питаннях сім'ї та дітей;

запобігання домашньому насильству, протидії торгівлі людьми;

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

організація надання соціальних послуг особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати;

ведення внутрішнього обліку ВПО, які перемістились з території Громади, та їх інформаційна та психологічна підтримка;

оцінка прямих збитків, внаслідок (можливих) фізичних руйнувань та пошкоджень споруд, що перебували в користуванні чи на балансі Відділу соціального захисту, оцінка їх матеріально-технічної бази;

здійснення оцінки потреб жителів громади та ВПО для надання гуманітарної допомоги;

виявлення сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах;

проведення обстеження матеріально-побутових умов сімей для призначення державної соціальної допомоги/соціальних виплат.

Очікуваний результат:

забезпечення об'єктивного, своєчасного та кваліфікованого розгляду заяв, скарг;

надання консультацій та роз'яснень, в межах своєї компетенції, своєчасне реагування на звернення та повідомлення про вчинення домашнього насильства;

забезпечення соціального захисту найбільш вразливих верств населення, зокрема в умовах воєнного та післявоєнного стану;

забезпечення врахування гендерного підходу та підходу, що базується на правах людини на всіх етапах впровадження місцевої політики та бюджетуванні.

Служба у справах дітей

Повноваженнями Служби є реалізація на території територіальної громади державної політики з питань соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень; визначення пріоритетних напрямів поліпшення становища дітей у територіальній громаді, їх соціального захисту, сприяння фізичному, духовному та інтелектуальному розвитку. Забезпечення безпеки дітей, стосовно яких надійшла інформація про жорстоке поводження з ними або загрозу їхньому життю чи здоров'ю. Вжиття заходів щодо повернення в Україну дітей, позбавлених батьківського піклування, які є громадянами України та походять із відповідної територіальної громади.

Структурний підрозділ створений розпорядженням начальника сільської військової адміністрації від 09.02.2023 № 05-од. і керується «Положенням Служби у справах дітей Нижньотеплівської сільської військової адміністрації Щастинського району Луганської області».

Станом на 01.01.2022 року у Нижньотеплівській територіальній громаді мешкало 926 дітей. На первинному обліку в Службі у справах дітей перебувало 5 дітей з числа дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Для отримання інформації про зареєстрованих дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, отримано доступ до системи ЄІАС «Діти».

Станом на 01.11.2023 року на первинному обліку в Службі у справах дітей перебуває 4 дитини з категорії дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Основні проблеми:

збільшилася кількість сімей з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах та потребують допомоги та захисту.

Основні завдання:

забезпечення соціального захисту дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, підтримка сімей з дітьми, які потребують допомоги та захисту;

організація заходів щодо виявлення дітей, які постраждали від російської агресії, які залишилися без батьківського піклування, забезпечення їх соціального захисту;

надання сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, підтримки та допомоги.

Очікуваний результат:

забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей;

зменшення кількості сімей з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах;

забезпечення належних умов для виховання, навчання, повноцінного розвитку дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

1.8. Цивільний захист, запобігання та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій

Внаслідок масштабного збройного вторгнення військ російської федерації на територію України в країні згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 введено воєнний стан. На підставі цього за рішенням Уряду України, з метою приведення у готовність Єдиної державної системи цивільного захисту до виконання завдань за призначенням в умовах воєнного стану, було введено в дію План цивільного захисту України на особливий період із встановленням ступеня готовності «повна готовність». Варто зазначити, що з перших днів війни в країні було в повному обсязі застосовано системи оповіщення та інформування населення про повітряну тривогу через АТ «НСТУ», державні і публічні телерадіокомпанії, комунальні, громадські та інші теле-, радіоорганізації незалежно від форми власності, операторів електронних комунікацій із залученням електронних комунікаційних мереж загального користування (телефонний зв'язок, текстові повідомлення) та інтернет ресурси. До цього переліку варто також додати месенджери та мобільні додатки. Крім того, Державна служба України з надзвичайних

ситуацій створила та успішно запровадила систему оперативного інформування населення про загрози та надзвичайні ситуації.

Сталий соціально-економічний розвиток територіальної громади та зростання добробуту її населення неможливі без вирішення питань безпеки життєдіяльності людини, її захисту від різних надзвичайних ситуацій, пожеж та небезпечних подій як в мирний час так і в особливий період. Для розв'язання проблем цивільного захисту населення і території громади під час воєнного стану та після оголошення про його припинення, спричиненого російською військовою агресією, запобігання надзвичайних ситуацій техногенного, природнього та військового характеру, військовою адміністрацією у 2022-2023 роках були виконані наступні заходи з цивільного захисту:

розпорядженням начальника сільської військової адміністрації від 11.10.2022 № 1-од створений Координаційний штаб з питань деокупованих територій Нижньотеплівської сільської територіальної громади Щастинського району Луганської області та затверджено Положення про нього;

розпорядженням начальника сільської військової адміністрації від 19.12.2022 № 31-од затверджено створення місцевого матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Нижньотеплівської сільської територіальної громади;

розпорядженням начальника сільської військової адміністрації від 19.12.2022 № 31-од затверджено Програму про порядок створення та використання матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на 2023 рік на території Нижньотеплівської сільської територіальної громади;

розпорядженням начальника сільської військової адміністрації від 01.06.2023 № 21-од затверджений План основних заходів цивільного захисту на 2023 рік Нижньотеплівської сільської військової адміністрації Щастинського району Луганської області;

розпорядженням начальника сільської військової адміністрації від 11.08.2023 № 40-од утворено Комісію з розгляду питань щодо надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації відносно України Нижньотеплівської сільської військової адміністрації Щастинського району Луганської області;

Для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природнього та військового характеру створено матеріальний резерв на 2024 рік. Обсяг фінансових ресурсів на виконання потреб Програми створення, оновлення та використання місцевого матеріального резерву на 2024 рік становить в сумі 725400 тис. грн. Нижньотеплівською сільською військовою адміністрацією

постійно ведеться робота по накопиченню номенклатури матеріального резерву (розпорядження начальника сільської військової адміністрації від 06.12.2023 №69-од).

Основні проблеми:

відсутність системи оповіщення в громаді;
відсутність достатньої кількості захисних споруд цивільного захисту, призначених для укриття населення в громаді;
потреба в розмінуванні великих площ земельних ділянок та під'їзних шляхів до об'єктів критичної інфраструктури внаслідок російської військової агресії.

Основні завдання:

затвердження та реалізація Плану основних заходів цивільного захисту Нижньотеплівської сільської військової адміністрації Щастинського району Луганської області (щороку);
планування здійснення нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту, а також поточного ремонту захисних споруд цивільного захисту, призначених для укриття населення в громаді;
підвищення ефективності системи оповіщення, обстеження та проведення розмінування населених пунктів та території громади;
поповнення місцевого матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та забезпечення матеріально-технічною базою;
підвищення ефективності превентивних заходів у сфері цивільного захисту;
підвищення результативності превентивних заходів у сфері техногенної безпеки;
розвиток системи територіальної оборони.

Очікуваний результат:

забезпечення реалізації державної політики у сфері соціального, медичного, правового та цивільного захисту населення на території громади;
здійснення заходів щодо безпеки та захисту мешканців і території, об'єктів національної економіки та довкілля від негативних наслідків надзвичайних ситуацій;
поліпшення технічного оснащення завдяки накопиченню місцевого матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
підвищення рівня готовності до виконання завдань покладених на органи

державної влади;

підтримка системи територіальної оборони;

забезпечення оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій.

1.9. Охорона навколишнього природного середовища

На території Громади відсутні промислові, великі сільськогосподарські підприємства, тому екологічне навантаження на навколишнє природне середовище незначне, що позитивно впливає на чистоту атмосферного повітря, підземні та поверхневі води, стан земель. Основними забруднювачами атмосферного повітря є пересувні джерела: автомобільний транспорт та сільськогосподарська техніка.

Загрозу навколишньому природному середовищу становлять несанкціоновані стихійні звалища сміття на території Громади, відсутність в багатьох населених пунктах комплексу заходів по забезпеченню екологічно безпечного збирання та видалення твердих побутових відходів, засмічення берегів малих річок та лісопосадок, що оточують житлові масиви та під'їзні шляхи до них.

На території Громади відсутні підприємства з утилізації та перероблення відходів.

На території с. Велика Чернігівка функціонує джерело «Мийка»-гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення. Головне призначення - споживання чистої, питної води. Завдяки проекту «Кожна краплина має значення, який ініційований ПРООН в Україні джерело оновлено зусиллями мешканців села у 2009 році.

Поблизу села Піщане розташований загальнозоологічний заказник місцевого значення «Острів».

Екологія і техногенна безпека

Повномасштабне вторгнення росії до України з 24 лютого 2022 року вже завдало та продовжує завдавати величезної шкоди людям та інфраструктурі населених пунктів, де тривають бойові дії. Але війна впливає і на дику природу.

Зараз навіть неможливо повністю оцінити вплив війни на довкілля через брак точної інформації, оскільки тривають активні бойові дії.

Проте точно зрозуміло: чим довше триває війна, тим більше шкоди вона завдасть довкіллю, і тим більше наслідків ми матимемо в майбутньому. У перші дні повномасштабного вторгнення російські війська рухалися в межах наявної інфраструктури. Військові дії затягнулися — і тому росіяни змінюють тактику та готуються до тривалих протистоянь. Для цього вони формують бази та фортифікаційні споруди. Це означає, що вони просуваються вглиб

природних територій: займають ліси та території природно-заповідного фонду. Рух важкої техніки, будівництво фортифікаційних споруд і бойові дії пошкоджують ґрунтовий покрив. Це призводить до деградації рослинного покриву та посилює вітрову та водну ерозію. Унаслідок бойових ліси Нижньотеплівської громади перебувають під контролем окупантів. Оцінити збитки майна у лісовому господарстві поки неможливо. У лісах уже є велика кількість ракет, що впали, а також нерозірваних боєприпасів, що становитиме потенційну небезпеку для людей протягом багатьох десятиліть.

Також російські війська, знищуючи наші ліси, використовують деревину для будівництва фортифікаційних споруд, прокладання інфраструктури, обігріву та приготування їжі.

Хімічне забруднення від обстрілів і ракет

Під час детонації ракет та артилерійських снарядів утворюється низка хімічних сполук: чадний газ (CO), вуглекислий газ (CO₂), водяна пара (H₂O), бурій газ (NO), закис азоту (N₂O), діоксид азоту (NO₂), формальдегід (CH₂O), пари ціанистої кислоти (HCN), азот (N₂), а також велика кількість токсичної органіки, окислюються навколишні ґрунти, деревина, дернина, конструкції.

Під час вибуху всі речовини проходять повне окиснення, а продукти хімічної реакції вивільняються в атмосферу. Основні з них — вуглекислий газ і водяна пара — не є токсичними, а шкідливі в контексті зміни клімату, оскільки обидва є парниковими газами. В атмосфері оксиди сірки та азоту можуть спричинити кислотні дощі, які змінюють рН ґрунту та викликають опіки рослин, до яких особливо чутливі хвойні, які переважають на території громади. Кислотні дощі мають негативний вплив і на організм людини, впливаючи на стан слизових тканин та органів дихання.

Металеві уламки снарядів, що потрапляють у довкілля, також не є безпечними та цілковито інертними. Чавун із домішками сталі є найбільш поширеним матеріалом для виробництва оболонки боєприпасів та містить у своєму складі не тільки стандартні залізо та вуглець, а й сірку та мідь. Ці речовини потрапляють до ґрунту і можуть мігрувати до ґрунтових вод і в результаті потрапляти до харчових ланцюгів, впливаючи і на тварин, і на людей.

У менших масштабах (але з більшою різноманітністю впливів) джерелом забруднення є також згорілі танки, транспортні засоби, збиті літаки та інші залишки бойових дій.

Забруднення ґрунтів

Забруднення ґрунтів паливно-мастильними матеріалами та іншими нафтопродуктами відбувається унаслідок руху та пошкоджень сухопутної військової техніки. У ґрунтах, просочених паливно-мастильними матеріалами, знижується водопроникність, витісняється кисень, порушуються біохімічні та мікробіологічні процеси. Внаслідок цього погіршується водний, повітряний режими та колообіг поживних речовин, порушується кореневе живлення рослин, гальмується їх ріст і розвиток, що спричиняє загибель.

Наслідки від пожеж на промислових об'єктах

Обстріли об'єктів промисловості та інфраструктури призводять до пожеж, які спричиняють додаткове забруднення повітря, ґрунту та води. Продукти горіння, які потрапляють, у повітря складаються з токсичних газів і твердих частинок. На цих об'єктах також буде значне забруднення ґрунту та води. Там, де були проведені заходи з гасіння пожежі, забруднення можуть включати залишки протипожежної піни.

Ризики, пов'язані з пошкодженням комунікацій, підприємств та інших об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, мають особливе значення, адже в умовах відсутності контролю й можливостей ліквідації негативних наслідків ці явища потенційно збільшують масштаби негативного впливу.

Наслідки

Після війни ми будемо пожинати плоди бойових дій — руйнування екосистем, забруднення ґрунтів, зменшення біорізноманіття, зростання кількості шкідників у лісах.

Оскільки очікується значне хімічне забруднення ґрунтів та вод, важливо після війни керівництво має подбати про ефективну систему моніторингу стану довкілля громади. Яка б дозволила зафіксувати реальний об'єм завданої шкоди довкіллю та дозволила вжити найефективніших заходів, щоб уникнути подальшого погіршення ситуації та щоб відновити екосистеми до безпечного стану — і для людини, і для дикої природи.

Після де окупації території громади військова адміністрація має розробити план відновлення та збереження екосистем населених пунктів, включати природорієнтовані рішення та заходи з адаптації до зміни клімату. Даний напрямок передбачає заходи з покращення екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю на території Громади.

Основні проблеми:

відсутність можливості оцінити стан довкілля Громади;

недостатні обсяги утилізації відходів, відсутність обладнаних належним чином полігонів для захоронення відходів;

низький рівень екологічної культури мешканців Громади;

відсутність каналізаційних мереж на окремих ділянках та очисних споруд на зливові стоки;

відсутність сучасних засобів оповіщення у випадку виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Основні завдання:

утримання зелених насаджень в здоровому, упорядкованому стані; дотримання вимог щодо санітарного очищення території,

забезпечення екологічно безпечного навколишнього природного середовища для життя та здоров'я населення Громади, запровадження еколого-економічного принципу природокористування, шляхом формування екологічної свідомості населення, дотримання норм природоохоронного законодавства та зменшення рівня техногенного навантаження на довкілля

Очікувані результати:

організація екологічного моніторингу об'єктів, що негативно впливають на природне середовище Громади;

зменшення шкідливого впливу побутових відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини;

підвищення рівня суспільної екологічної свідомості громадян.

1.10. Житлово-комунальна інфраструктура, благоустрій

Галузі житлово-комунального господарства громади притаманні проблеми, які є типовими для України в цілому, а саме: високий рівень зношеності основних засобів, у тому числі житлового фонду, інфраструктури, несвоєчасні розрахунки споживачів за отримані послуги, брак кадрів. На даний час на території громади будівництво комунального житла не ведеться, через окупацію території російської федерації. У військової адміністрації визначена відповідальна особа за внесення та обробку даних до Державного реєстру майна пошкодженого та знищеного в наслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російською федерацією. Оброблено 16 з 16 інформаційних повідомлень про пошкоджене та знищене нерухоме майно, що складає 100 відсотків.

Керуючись Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», проведена відповідна робота стосовно перейменування об'єктів топонімії:

прийняте рішення щодо перейменування 13 назв вулиць та провулків населених пунктів Нижньотеплівської сільської територіальної громади (Розпорядження № 74-од від 11.12.2023);

прийняте рішення про надання пропозиції до Верховної Ради України стосовно перейменування села Артема на село Любомирівка (розпорядження від 11.12.2023 № 75-од).

У 2024 році, внаслідок конфлікту зруйновані/пошкоджені адміністративні будівлі, житлові будинки та інфраструктурні об'єкти: Нижньотеплівська ЗОШ, Дитячий садок «Ромашка», СБК «Юність», житло 12 мешканців зруйноване повністю, до 300 будинків було пошкоджено частково. Відновлення проводилось з допомогою благодійних організацій громади та особисто.

Для опалення соціально важливих об'єктів інфраструктури в громаді (адміністративні приміщення, медичні заклади, школи, дитячі садки, заклади культури) застосовується електрична, газова та твердопаливна системи опалення.

В с. Піщане, с. Середньотепле, с. Крепі, с. Верхній Мінченюк газове підключення відсутнє.

Більшість населених пунктів Громади не підключені до системи централізованого водопостачання: С. Піщане, с. Середньотепле, с. Тепле, с. Нижній Мінченюк, Верхній Мінченюк с. Крепі, с. Сотенне, с. Михайлівка, с. Велика Чернігівка, с. Верхньобогданівка. До системи централізованого водопостачання були підключені лише с. Нижньотепле та с. Артема (частково), населення інших сіл користується індивідуальними свердловинами.

Найближче відділення банку знаходиться у м. Щастя (від с. Нижньотепле – 14 км, від найвіддаленішого с. Верхньобогданівка – 44 км).

З 15.11.2021 в с. Нижньотепле працювало пересувне відділення Ощадбанку за графіком: щопонеділка з 9.00 до 15.00.

Відділення Укрпошти знаходилися: с. Нижньотепле, вул. Центральна, 3; с. Тепле, вул. Миру, 55; с. Велика Чернігівка, вул. Робоча, 1; с. Верхньобогданівка; с. Сотенне, вул. Центральна, 1.

Поводження з побутовими відходами

Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ в межах смуг вулиць та доріг населених пунктів, на прибудинкових територіях, на пустирях в межах населених пунктів проводилася за рахунок бюджету Нижньотеплівської сільської військово-цивільної адміністрації та підприємств, які провадять свою діяльність на території Громади.

Проводилась інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення щодо правил поводження з відходами і необхідності укладення договорів на послугу з вивезення відходів, притягнення до відповідальності порушників правил благоустрою.

Ситуація з вивезенням побутових відходів (сміття) в усіх населених пунктах Незадовільна. Робота по вивезенню сміття з населених пунктів громади не організована, існує значна кількість несанкціонованих звалищ. Роботу з вирішення даного питання буде продовжено після деокупації території.

Основні проблеми:

недостатні обсяги утилізації відходів, відсутність обладнаних належним чином полігонів для захоронення відходів;

низький рівень екологічної культури мешканців Громади;

Основні завдання:

забезпечення населення комунальними послугами відповідно до державних соціальних стандартів;

покращення зовнішнього вигляду та санітарного стану населених пунктів громади, озеленення, благоустрій місць відпочинку населення;

проведення профілактичної роз'яснювальної роботи серед населення, керівників установ, організацій, підприємств щодо дотримання правил благоустрою, санітарних норм, правил поведінки в громадських місцях, участі громадян у наведенні порядку за місцем проживання;

охорона і раціональне використання водних, земельних, природних ресурсів.

Очікуваний результат:

покращення екологічного стану території Громади:

підвищення екологічної культури мешканців Громади;

раціональне використання водних, земельних, природних ресурсів.

1.11. Транспортна інфраструктура

Відстань від найближчого населеного пункту с. Нижньотепле до районного центру м. Щастя – 14 км, до найвіддаленішого с. Верхньобогданівка – 44 км.

Відстань від адміністративного центру громади с. Нижньотепле до населених пунктів громади: с. Артема – 5,1 км, с. Середньотепле – 4,3 км, с. Піщане – 7,5 км, с. Тепле – 9,2 км, с. Нижній Мінченко – 13 км, с. Верхній Мінченко – 17,6 км, с. Крепи – 24 км, с. Сотенне – 21 км, с. Михайлівка – 13 км, с. Велика Чернігівка – 27 км, с. Верхньобогданівка – 38 км.

Зовнішній та внутрішній транспортні зв'язки здійснюються виключно автомобільним транспортом.

Дороги державного значення обслуговувались філією «Станично-Луганський райавтодор». У зимовий період часу при погіршенні погодних умов комунальні дороги обслуговувалися місцевими сільськогосподарськими товаровиробниками, згідно укладених договорів.

На території громади були наявні автобусні рейси загального користування приміського та міжміського внутрішньо обласного сполучення. Це рейси: Верхнебогданівка – Щастя, Велика Чернігівка – Сєверодонецьк, Тепле – Щастя.

Основні проблеми:

незадовільний стан доріг між населеним пунктом с. Верхньобогданівка та смт Петропавлівка (32 км).

потреба у ремонті різного ступеня складності: ямкового, поточного та капітального.

Основні завдання:

проведення поточного ремонту дорожнього покриття доріг громади та відновлення мережі автобусних маршрутів після деокупації території громади; забезпечення безпеки дорожнього руху;

проведення будівництва, реконструкції, поточного ремонту автомобільних доріг, облаштування комунальних доріг засобами безпеки дорожнього руху.

Очікуваний результат:

відновлення транспортно-логістичної інфраструктури та покращення транспортного сполучення з урахуванням вимог інклюзивності.

1.12. Динаміка та особливості соціально-економічного розвитку сільськогосподарського виробництва

Основою економіки Нижньотеплівської територіальної громади є сільське господарство. Спеціалізація – виробництво зернових та технічних культур. Значну частину земель орендували сільськогосподарські підприємства, які використовували сучасну техніку та технології. Виробництвом сільськогосподарської продукції займалися сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства.

Рослинницька сфера була орієнтована переважно на вирощуванні зернових та технічних культур.

Сільськогосподарський комплекс був представлений підприємствами: ТОВ «Агроплюс1», ПрАТ СВФ «Агротон», ТОВ «Деметра», Жовтень РК2, ФГ «Берегиня», ФГ «Спутник», ФГ «Ковсуг», ФГ «Геркулес», ФГ «Аліна», ФГ «Ліра», ФГ «Велеос».....

Сільськогосподарські виробники тримали курс на збільшення обсягів виробництва. З цією метою здійснювали оптимізацію структури посівних площ відповідно до потреб ринку, ефективного застосування органічних, мінеральних добрив.

На території громади до 24.02.2022 року були зареєстровані 42 ФОП, функціонували 31 заклад роздрібної та оптової торгівлі, об'єкти сфери побутових послуг, об'єкти ресторанного господарства, які забезпечували населення продуктами харчування та промисловими товарами.

Для сприяння розвитку малого підприємництва суб'єктам підприємницької діяльності в громаді виділялися земельні ділянки для розміщення об'єктів торгівлі та виробництва, надавалися в оренду приміщення.

Основні проблеми:

територія тимчасово окупована, усі сільськогосподарські підприємства не виконують бюджетні забор'язання.

відсутність на території громади переробки сільськогосподарської продукції;

зниження родючості ґрунтів (більша частина чорноземів вже виснажені, вони втрачають свою продуктивність через недотримання правил обробки землі; ґрунти не підтримуються добривами та іншими корисними елементами, а вміст гумусу зменшується з кожним роком);

недостатній рівень технічного та технологічного переоснащення галузі; спрямованість сільськогосподарських виробників на вирощування переважно зернових та технічних культур (соняшник, пшениця, ячмінь, кукурудза);

Основні завдання:

сприяння залученню коштів міжнародних організацій та фондів для розвитку сільських територій;

сприяння участі суб'єктів господарювання в державних програмах підтримки і розвитку сільськогосподарського виробництва;

збільшення виробництва продукції рослинництва за рахунок впровадження високоврожайних сортів і новітніх технологій;

наращування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції шляхом раціонального та ефективного використання ресурсного потенціалу галузі.

Очікувані результати:

міцні виробничі зв'язки між виробниками сільськогосподарської продукції та підприємствами з її переробки;

залучення коштів міжнародних організацій та фондів для розвитку сільських територій;

отримання компенсацій суб'єктами господарювання від державних установ з приводу підтримки і розвитку сільськогосподарського виробництва;

збільшення виробництва продукції рослинництва за рахунок впровадження високоврожайних сортів і новітніх технологій;

нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції шляхом раціонального та ефективного використання ресурсного потенціалу галузі.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Метою Програми є забезпечення розвитку реального сектору економіки і на цій основі поліпшення якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в Громаді.

Ця мета досягається через реалізацію трьох стратегічних цілей:

1. Конкурентно-спроможна громада.
2. Комфортна громада.
3. Громада соціального розвитку.

Для досягнення цілей у 2024-2027 роках зусилля будуть спрямовані на вирішення наступних проблем та пріоритетів:

Фінансово-бюджетна політика

забезпечення відкритості та прозорості фінансово-бюджетної політики;
виконання запланованих завдань з надходження податків та зборів (обов'язкових платежів) до бюджету громади;

пошук додаткових фінансових ресурсів для вирішення проблем соціально-економічного розвитку території громади (участь у конкурсних відборах, залучення коштів державного обласного бюджетів, міжнародних організацій та фондів);

здійснення раціонального використання бюджетних коштів.

Демографічна ситуація, ринок праці

створення умов для розвитку сім'ї, охорони материнства і дитинства;

створення умов для удосконалення системи профілактичних медичних оглядів населення;

забезпечення рівних можливостей населення у реалізації конституційного права на працю;

сприяння ефективному використанню трудового потенціалу та забезпечення соціального захисту населення від безробіття;

сприяння зайнятості населення, у тому числі в сільській місцевості;

організація профорієнтаційних заходів, спрямованих на підвищення престижу робітничих професій та мотивацію молоді;

організація професійного навчання безробітних громадян під замовлення роботодавців, для самозайнятості та започаткування підприємницької діяльності;

організація оплачуваних громадських робіт за рахунок усіх джерел фінансування та залучення до їх виконання безробітних громадян;

створення умов для повернення ВПО на територію громади для постійного проживання.

Соціальна інфраструктура

Освіта

у сфері дошкільної освіти

розвиток мережі дошкільних навчальних закладів різних типів і форм власності відповідно до потреб населення;

забезпечення особистісного зростання кожної дитини з урахуванням її нахилів, здібностей, індивідуальних психічних і фізичних особливостей;

підвищення якості дошкільної освіти;

модернізація навчально-методичної та матеріально-технічної бази дошкільних навчальних закладів;

забезпечення умов для впровадження НАССР;

проведення капітальних ремонтів для дотримання санітарно-гігієнічних вимог утримання ДНЗ;

забезпечення ДНЗ кваліфікованими кадрами після деокупації.

у сфері повної загальної середньої освіти

розвиток мережі закладів загальної середньої освіти з урахуванням демографічних, економічних, соціальних перспектив розвитку громади, потреб громадян та суспільства;

формування освітнього середовища для розвитку, соціалізації та подальшого професійного самовизначення учнівської молоді;

підвищення якості закладів загальної середньої освіти шляхом упровадження в навчально-виховний процес інноваційних інформаційно-комунікаційних педагогічних технологій;

удосконалення системи виявлення та підтримки обдарованих і здібних дітей;

запровадження дистанційного навчання, у тому числі для дітей з особливими освітніми потребами;

модернізація навчально-методичної та матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти;

створення системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління закладами освіти та моніторингу якості освіти;

забезпечення санітарно-гігієнічних умов для навчання та виховання учнівської молоді відповідно до вимог нормативних документів;

зміцнення та оновлення матеріально-технічної бази освітніх закладів;

енергоефективність закладів з метою зменшення витрат бюджетних коштів на оплату комунальних послуг;

забезпечення питною водою заклади освіти (професійне очищення), (використання води в технічних цілях);

охоплення дітей із сіл громади гуртковою роботою;

організація оздоровлення дітей;

створення умов для пошуку і підтримки інтелектуально і творчо обдарованих дітей;

підтримка творчої праці педагогів;

забезпечення умов щодо подальшого впровадження Концепції Нової Української школи;

проведення капітальних ремонтів харчоблоків в закладах освіти, модернізація харчоблоків для впровадження стандартів у закладах освіти – системи управління безпечністю харчування;

забезпечення закладів освіти кваліфікованими педагогічними кадрами.

у сфері соціально-правового захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей з особливими освітніми потребами

забезпечення доступності закладів освіти різних типів для дітей з особливими освітніми потребами;

охоплення дітей з особливими освітніми потребами дошкільного та шкільного віку різними формами навчання, позашкільною освітою відповідно до стану здоров'я, їх можливостей та здібностей;

оновлення навчально-матеріальної бази для організації навчально-виховної роботи, створення належних умов утримання вихованців.

у сфері позашкільної освіти

розвиток мережі закладів позашкільної освіти;

забезпечення доступності дітей та учнівської молоді до позашкільної освіти, створення умов для їхнього духовного, інтелектуального й фізичного розвитку;

модернізація навчально-методичної та матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти;

створення сприятливих умов для пошуку, підтримки та розвитку обдарованих дітей і молоді.

у сфері матеріально-технічного забезпечення закладів освіти
ремонт будівель, приміщень та систем життєзабезпечення закладів освіти громади;

забезпечення підвезення учнів і вчителів до місця навчання, роботи та у зворотному напрямку;

оснащення закладів загальної середньої освіти комп'ютерною технікою та мультимедійним обладнанням;

оснащення сучасним обладнанням (апаратура, прилади, пристрої, пристосування тощо) навчальних кабінетів хімії, біології, фізики, географії та математики.

Фізична культура і спорт

створення умов для розвитку фізичної культури і спорту, підготовки спортсменів;

покращення матеріально-технічної спортивної бази;

облаштування та підтримка спортивних об'єктів;

пропагування здорового способу життя і занять фізичною культурою та спортом серед населення;

забезпечення кваліфікованими кадрами.

Культура та туристично – рекреаційна галузь

забезпечення розвитку культури та культурного розмаїття;

модернізація матеріально-технічної бази та інформатизація закладів культури;

збереження, розвиток та вивчення національної культурної спадщини, традицій;

посилення контролю за збереженням історико-культурної спадщини;

підтримка творчих ініціатив, сприяння реалізації талантів, мистецьких ідей, задумів;

організація фестивалів, конкурсів, свят

забезпечення кваліфікованими кадрами закладів культури.

Охорона здоров'я

забезпечення та підвищення якості та доступності надання вторинної медичної допомоги населенню;

забезпечення своєчасної діагностики захворювань, своєчасного їх лікування, пропагування здорового способу життя;

зміцнення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я, забезпечення їх стабільної роботи та розвитку;

залучення кваліфікованих кадрів для роботи в закладах охорони здоров'я.

Соціальне забезпечення

забезпечення реалізації державної політики на території громади у сфері соціального захисту населення;

підтримка соціально вразливих верств населення;

здійснення інформаційно-роз'яснювальної роботи;

подолання негативних явищ, процесів у суспільстві, зменшення кількості сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

доведення показника сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до 50%;

забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа, захист житлових та майнових прав дітей;

запровадження нових видів послуг та вдосконалення існуючих, що надаються ЦНСП.

Адміністративні послуги

відновлення роботи реєстру територіальної громади для більш якісного обслуговування мешканців громади з можливістю надання доступу у режимі перегляду соціальним та іншим службам з метою отримання інформації без звернення громадян;

запровадження системи автоматизації роботи ЦНАП з метою більш якісного обслуговування громадян, скорочення часу надання адміністративної послуги, смс-інформування про результат послуги та отримання зворотнього зв'язку від замовників послуг;

підвищення кваліфікації адміністраторів з метою підвищення якості надання адміністративних послуг;

залучення кваліфікованих кадрів для роботи в ЦНАП.

Житлово-комунальна, транспортна, екологічна інфраструктура, благоустрій

забезпечення ефективного управління житловим фондом;

підвищення надійності та якості послуг водопостачання та водовідведення;

забезпечення населення житлово-комунальними послугами відповідно до державних соціальних стандартів;

забезпечення безпеки дорожнього руху;

проведення будівництва, реконструкції, поточного ремонту автомобільних доріг, облаштування комунальних доріг засобами безпеки дорожнього руху;

покращення зовнішнього вигляду та санітарного стану населених пунктів громади, озеленення, благоустрій місць відпочинку населення;

проведення профілактичної роз'яснювальної роботи серед населення, керівників установ, організацій, підприємств щодо дотримання правил благоустрою, санітарних норм, правил поведінки в громадських місцях, участі громадян у наведенні порядку за місцем проживання;

охорона і раціональне використання водних, земельних, природних ресурсів.

Агропромисловий комплекс

залучення коштів міжнародних організацій та фондів для розвитку сільських територій;

сприяння участі суб'єктів господарювання в державних програмах підтримки і розвитку сільськогосподарського виробництва;

збільшення виробництва продукції рослинництва за рахунок впровадження високоврожайних сортів і новітніх технологій;

нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції шляхом раціонального та ефективного використання ресурсного потенціалу галузі.

Розвиток малого і середнього бізнесу

удосконалення правових, економічних і організаційних умов для стійкого розвитку малого та середнього підприємництва з додержанням принципів державної регуляторної політики;

консультативне, інформаційне забезпечення суб'єктів підприємництва;

проведення заходів з популяризації підприємницької діяльності;

сприяння доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва до отримання кредитних ресурсів;

забезпечення нових можливостей для розвитку підприємництва, зміцнення співпраці між підприємствами, інвесторами, владою, зацікавленими сторонами;

сприяння залученню молоді, сільського населення до підприємницької діяльності.

3. Джерела фінансування програми економічного і соціального розвитку

3.1. Джерела формування бюджету

Джерелами надходжень до бюджету Нижньотеплівської сільської територіальної громади є власні надходження загального фонду та міжбюджетні трансферти.

Дохідна частина загального фонду бюджету громади без урахування офіційних трансфертів, за 11 місяців 2023 року становить в сумі 605 315,87 грн., або 29,35 % відповідно до плану 2 250 252 грн .

Відповідно до плану «Місцеві податки та збори» планувалося отримати 131 522 ,00 грн., фактично надійшло 133 751,53 грн., або 110,96 %. «Податки та збір на доходи з фізичних осіб» відповідно до плану - 2 118 730 грн. , або 24,29% , фактично надійшло - 471 564,34 грн. Основними платниками за звітний період стали: Акціонерні товариства та фермерські господарства, які належать до Нижньотеплівської сільської територіальної громади та бюджетна установа Нижньотеплівська сільська військова адміністрація та її структурні підрозділи: Служба у справах дітей та Фінансовий відділ.

Найбільшим джерелом надходжень до бюджету територіальної громади становлять офіційні трансферти :

Базова дотація відповідно до плану становить 21 053 500 грн , фактично надійшло 18 714 667 грн., або 96,97 %.

Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною агресією РФ, спрямована на заходи після деокупації території громади відповідно до плану становить 14 171 200 грн., фактично надійшло 11 677 000 грн., або 82,39%.

На виконання статті 42 Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» 4% податку на доходи фізичних осіб спрямовуються на проведення розрахунків за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ, інші енергоносії, які використовуються в процесі виробництва теплової або іншого виду енергії, на підтримку підприємств з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, централізованого постачання холодної води та водовідведення. Однією з переваг об'єднання громад є формування та управління бюджетом громади. Відповідно до законодавства для фінансового забезпечення повноважень такі громади отримують додаткові фінансові та матеріальні ресурси.

Показники виконання бюджету відображають загальний соціально-економічний стан території та її потенціал до сталого розвитку. Наявність достатніх ресурсів у місцевих бюджетах є запорукою того, що територіальна громада має можливість надавати більш якісні та більш різноманітні послуги своїм жителям, реалізовувати соціальні та інфраструктурні проекти, створювати умови для розвитку підприємництва, залучення інвестиційного капіталу, розробляти програми місцевого розвитку та фінансувати інші заходи для всебічного покращення умов проживання жителів громади.

Прогнозний обсяг доходів бюджету сільської територіальної громади на 2024 рік (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) визначено в сумі 35 375,9 тис грн., з них:

- загальний фонд – 34992,3 тис грн.;
- спеціальний фонд -383,6 тис. грн

3.2. Загальний фонд бюджету Нижньотеплівської сільської територіальної громади

Розрахунковий показник власних надходжень до загального фонду сільського бюджету на 2024 рік визначено в сумі – 710,1 тис. грн., у 2023 році цей показник складав 687,7 тис. грн.

Зменшення доходів ПДФО в 2023 році зумовлене відсутністю сплати податків через вторгнення російської федерації на територію України та окупацією території громади.

Обрахування податку на доходи фізичних осіб проведено відповідно до норм Бюджетного кодексу України і Податкового кодексу України з урахуванням соціальних пільг, передбачених законодавством, та податкової ставки у розмірі 18 %. Враховано підвищення мінімальної заробітної плати до 7100 грн. з січня 2024 року, 8000 грн. з квітня 2024 року посадового окладу

(тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки до 3195 грн. з 1 січня 2024 року і у квітні 3600 грн.

Місцеві податки, що складають менше 1% від прогнозного показника доходів загального фонду (з урахуванням трансфертів), або 6% від прогнозного показника доходів загального фонду (без урахування трансфертів) обраховані з урахуванням підвищення мінімальної заробітної плати, розпорядженням про встановлення ставок та пільг з земельного податку, податку на нерухоме майно.

Обсяг міжбюджетних трансфертів, що надаються сільському бюджету з державного бюджету по загальному фонду складає 34665,8 тис. грн., що складає 98,1% від прогнозного показника доходів загального фонду (без урахування трансфертів).

За загальним фондом передбачені такі трансферти:

- базова дотація - 19 972,2 тис. грн.
- додаткова дотація - 14 693,6 тис. грн.

В 2023 році базова дотація становила 21 053,5 тис. грн., додаткова дотація 14 171,2 тис. грн.

Ресурси громади

(тис. грн.)

	2023 рік	2024 рік очікуване	2025 рік прогноз	2026 рік прогноз	2027 рік прогноз
Власні доходи бюджету громади в т.ч.	2250,3	710,1			
податкові надходження	2250,3	710,1			
Міжбюджетні трансферти	35224,7	34665,8			
Усього	37475,0	35375,9			

3.2. Видатки бюджету Нижньотеплівської сільської територіальної громади, тис. грн.

ВИДАТКИ	2023 рік (факт)	2024 рік (очікуване)	2025 рік прогно з	2026 рік прогноз	2027 рік прогно з
Видатки місцевих бюджетів - всього (заг. + спец. фонд)	4 815,851	35 375,929	23 993,209	-	-
Загальний фонд	4 779,852	34992,329	23 993,209	-	-
Державне управління	4 756,804	11 728,780	14 276,030	-	-
Освіта		-	-	-	-
Охорона здоров`я	-	-	-	-	-

Соціальний захист та соціальне забезпечення	8,264	1 277,350	1 374,045	-	-
Культура і мистецтво	-	-	-	-	-
Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	14,784	341,800	904,010	-	-
Фізична культура і спорт	-	-	-	-	-
Інші програми та заходи, пов'язані з економічної діяльністю		6 450,799	6 939,124	-	-
Міжбюджетні трансферти	-	14 693,600		-	-
Резервний фонд	-	500,000	500,00	-	-
Спеціальний фонд	35,999	383,600	-	-	-